

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

J. Mooiman (PVV)
(d.d. 7 december 2020)

Nummer
3700

Onderwerp
Gezonde bomen uit Estland belanden in Nederlandse verbrandingsovens

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Uit onderzoek van Argos, Platform voor onderzoeksjournalistiek Investico en het internationale onderzoekscollectief Money to Burn blijkt dat hout uit bossen in Estland ook in Nederlandse biomassacentrales verdwijnen. Hierbij gaat het bv. om volledige bomen als witte elzen en wilgen. ()*

Opvallend, aangezien voorstanders van biomassa altijd het hardst roepen dat alleen zaagresten en resthout gebruikt worden voor het maken van zogeheten 'pellets'. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat stelt daarvoor een duurzaamheidscertificaat verplicht dat garandeert dat alleen hout uit 'onvermijdelijke reststromen' als brandstof wordt gebruikt.

Maar onder genoemde reststromen vallen dus ook hele boomstammen, waaronder van gezonde bomen.

Volgens pelletproducent Graanul Invest is niet te achterhalen hoeveel bomen precies terechtkomen in Nederland, maar het bedrijf exporteerde in 2019 voor ruim honderd miljoen euro naar ons land. De kans is dus groot dat boomstammen van gezonde bomen uit Estland ook in Zuid-Hollandse verbrandingsovens terecht zijn gekomen en dan hebben we het nog niet eens over andere landen waar boomstammen vandaan komen.

Deze onsmakelijke handel is niet zonder gevolgen, aangezien tussen 2014 en 2019 de jaarlijkse afname van het bosoppervlak in Estland verdubbelde. Dat blijkt uit analyse van gegevens van dataplatform Global Forest Watch en de Universiteit van Maryland, Google en NASA.

Tevens kost deze gang van zaken de Nederlandse belastingbetalers ook nog eens miljarden euro's; Nederlandse kolencentrales kregen namelijk sinds 2013 al ruim 3,5 miljard euro subsidie voor het verstoken van biomassa.

Bovendien lijkt het aandeel van energie uit het zeer omstreden biomassa gebruikt te worden om de zeer marginale energieopbrengst van eveneens subsidie slurpende windturbines te verhullen.

Zo stelt het CBS dat biomassa in 2019 goed was voor iets meer dan 5% van het bruto energetisch eindverbruik, terwijl hernieuwbare bronnen in zijn totaliteit goed waren voor 8,6%. Biomassa, oftewel vieze houtstook, voert daarmee de energietransitie aan.

Tevens geeft men aan dat het energieverbruik uit hernieuwbare bronnen in Nederland in 2019, vergeleken met 2018, met 16 procent is gegroeid, maar deze toename werd voor ruim de helft veroorzaakt door een groter verbruik van biomassa. (**)

De PVV is van mening dat biomassa nooit de stempels 'hernieuwbare energie' en 'duurzaam' zou mogen hebben, aangezien er sprake is van verbranden van gezonde bomen en aantasting van het milieu; bij de verbranding van biomassa wordt per eenheid geproduceerde energie 16 procent meer CO2 dan bij steenkool en 94 procent meer dan bij gas uitgestoten. (***)

1. *Deelt u de mening dat het onaanvaardbaar is dat boomstammen van gezonde bomen uit Estland in Nederlandse en dus ook Zuid-Hollandse verbrandingsovens verdwijnen, met alle gevolgen van dien voor de bossen, het milieu en de energiezekerheid? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Wij zijn niet bekend met het fenomeen Zuid-Hollandse verbrandingsovens. Als het gaat over biomassacentrales is ons standpunt opgenomen in het coalitieakkoord 2019-2023 "Zuid-Holland. Elke dag beter". Daarin is verwoord dat biomassacentrales niet de voorkeur hebben. Dit is nader uitgewerkt in de brief die ons college aan Provinciale Staten heeft gestuurd (DOS-2020-745863438) is aangegeven dat voor de inzet van biomassa in algemene zin gestreefd wordt naar zo hoogwaardig mogelijke toepassing.

2. *Kunt u nagaan voor 2019 en 2020 hoeveel boomstammen van gezonde bomen (uit binnen- en buitenland) in Zuid-Hollandse verbrandingsovens zijn beland? Mochten deze gegevens niet voor u herleidbaar zijn, bent u dan van mening dat alles op alles moet worden gezet door bv. het Rijk en de biomassacentrales om dat bij te houden? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De toets op certificering van de grondstof betreft regelgeving van de Rijksoverheid. De provincie heeft hier geen rol in. De provincie houdt dan ook niet bij in welke vorm resthout en/of ander gecertificeerd hout uit Nederland of van elders in specifieke installaties in de provincie wordt aangeleverd. Elke biomassacentrale dient bij te houden wat de herkomst is van de gebruikte brandstoffen, of deze uit hele (gezonde) bomen bestaan valt daarmee niet te herleiden.

Bij de certificering wordt rekening gehouden met de herkomst: Het hout kan bestaan uit stammen, tophout, takken, snoeihout uit productiebossen en reststromen uit natuur- en landschapselementen, parken of andere landschapselementen. Voorwaarde voor certificering is verantwoord bosbeheer.

3. *Deelt u de mening dat het genoemde onderzoek opnieuw duidelijk maakt dat zo snel mogelijk van biomassa moet worden afgestapt en alle subsidies moeten worden geschrapt? Zo ja, bent u bereid dat duidelijk richting het Rijk te communiceren? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Naar aanleiding van het rapport van PBL 'Biomassa in Balans' en het advies van de SER heeft minister Wiebes in oktober van 2020 een brief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin het duurzaamheidskader voor de inzet van biomassa wordt geschetst en welke gevolgen dat heeft voor beleid en wetgeving. Dit duurzaamheidskader omvat o.a. een afbouwpad voor het gebruik van houtige biomassa voor warmte- en electriciteitsvoorziening. Over de timing en de uitfasering van subsidies in relatie tot haalbaarheid en betaalbaarheid heeft het PBL op verzoek van de minister in december 2020 een advies uitgebracht.

Het rijk heeft aangegeven geen nieuwe subsidiebeschikkingen voor bij- en meestook in kolencentrales af te geven en overeenkomstig de motie Sienot c.s. zal het kabinet geen subsidie verstrekken voor het opwekken van uitsluitend elektriciteit met biograndstoffen. Daarbij gaf zij aan reeds afgegeven subsidiebeschikkingen (ook voor nog te ontwikkelen activiteiten) wel te respecteren.

Ons college onderschrijft het gestelde in het duurzaamheidskader en het daarin beschreven afbouwpad voor de inzet van houtige biomassa zoals dit door het Kabinet is ingezet en ziet dan ook geen aanleiding dit nogmaals naar het Rijk te communiceren.

4. *Deelt u de mening dat biomassa absoluut niet de stempels van 'duurzaam' en 'hernieuwbare energie' hoort te krijgen, kijkende naar de vele nadelen voor de natuur en het milieu? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

In het door u aangehaalde PBL rapport is aangegeven dat de kwalificatie afhankelijk is van het perspectief waarmee naar het gebruik van biomassa gekeken wordt. Ons college is op de hoogte van de maatschappelijke discussie rondom de toepassing van biomassa en hecht eraan om hierover met uw staten in gesprek te gaan. Mede op basis van het gesprek zullen wij ons standpunt hierover specificeren en vastleggen in de Omgevingsvisie. Op 20 januari a.s. is de behandeling van de brief die ons college over biomassa aan uw staten heeft gestuurd geagendeerd in de Statencommissie voor Klimaat, Natuur en Milieu.

5. *Deelt u de mening, kijkende naar het grote aandeel dat biomassa heeft in de groei van het gebruik van hernieuwbare energie, dat als biomassa geschrapt zou worden, hernieuwbare energie volstrekt door het ijs zakt en de energietransitie alleen kan slagen door in te zetten op kernenergie en aardgas? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De energietransitie is gericht op het terugbrengen van de uitstoot van broeikasgassen. In de Regionale Energie Strategieën werken wij met gemeenten, inwoners, bedrijven en andere betrokkenen aan de toekomstige energievoorziening binnen de provincie.

